

DIN CORESPONDENȚA LUI AT. M. MARINESCU CU IACOB MUREȘAN

Schimbul epistolar dintre personalitățile proeminente ale vieții politice și culturale românești înmănunchiază un izvor prețios de reconstituire a proceselor social-politice și spirituale, de întregire a tabloului evoluției poporului nostru. Prin informația adeseori inedită, prin exprimarea spontană nealterată de considerente exterioare¹, corespondența îmbogățește cunoașterea fondului de idei, de năzuinți și acțiuni, de neobosite strădanii depuse de înaintași pentru propășirea societății românești.

Scrisori expeditate de Atanasie Marian Marinescu² fruntașului politic și eruditului om de cultură Iacob Mureșan³ dezvăluie câteva aspecte interesante din preocupările și viața, din gândurile și aspirațiile cărturarului bănățean. Relevă, la mijlocul veacului al XIX-lea, preocuparea oamenilor de cultură români de a da noi dimensiuni colaborării peste granițele politice impuse de vicistitudinile vremurilor, de a contribui prin

¹ Acad. Ștefan Pascu, *Cuvînt introductiv*, în „Valeriu Braniște. Corespondență. 1879—1895”, vol. I, ediție îngrijită, note și comentarii de Valeria Căliman și Gh. Iancu, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 1985, p. 5.

² Atanasie Marian Marinescu (1830—1914), s-a născut în Lipova. Cursurile școlii primare le-a urmat în comuna natală, iar cele liceale la Arad, apoi Timișoara și Budapesta. Își continuă studiile la facultățile de drept din Budapesta și Viena, încheindu-le în anul 1856. Promovează (1856) examenul „judicial” și în anul următor pe cel „administrativ de stat”, necesare ocupării unor posturi administrative. În anul 1861 obține titlul de „Doctor utrusque juris”, fapt ce-i deschide drumul spre o serie de funcții în magistratură: vicesenatar al județului Caraș; asesor la sedria orfanală din Lugoj; judecător la tribunalul din Oravița (1871—1876) și Timișoara (1876—1886); consilier supleant la Curtea de Apel din Budapesta (1880—1885); judecător ordinar (titular) la aceeași instanță (din Budapesta (1885—1891) și Oradea (1891—1899)). După pensionare se stabilește definitiv la Sibiu. Cf. Dr. Cornel Diaconovich, *Enciclopedia Română*, vol. III, Sibiu, 1904, p. 209; Dr. Aurel Cosma junior, *Bănățeni de altădată*, vol. I, Timișoara, 1933, p. 125—129.

³ Iacob Mureșan, publicist și profesor, director al Gimnaziului român din Brașov, membru al Academiei Române. Împreună cu George Barițiu editează „Gazeta Transilvaniei”. Din anul 1850 conduce singur acest organ de presă cu un rol deosebit în afirmarea culturii și conștiinței naționale. A fost unul dintre fruntașii mișcării naționale din Transilvania. În anul 1868 a fost dat în „cercetare penală” pentru publicarea „Prenunciamentului” de la Blaj, iar în 1877 pentru publicarea unor articole de solidaritate cu războiul de independență al României. Sprijină activitatea unor institute de credit românești (Albina ș.a.), a Reuniunii femeilor române din Brașov. Din inițiativa sa a fost creat fondul destinat întemeierii Școlii civile de fete din Sibiu, important așezămînt de cultură românească (Cf. Dr. Cornel Diaconovich, *op. cit.*, p. 350—351).

toate mijloacele la afirmarea idealurilor progresului, ale unității și libertății naționale.

Format într-o perioadă de importante prefaceri, At. M. Marienescu a fost profund sensibil la dezideratele epocii și, mai ales, la cerințele definitorii ale poporului român. Era, de altfel, cunoscut „ca un luptător zelos pentru principiile naționale”⁴. Activitatea sa cultural-națională multilaterală, cuprinzând literatura, istoria, etnografia, economia politică, folclorul, va fi subsumată obiectivului central: ascendența economică, socială, politică și spirituală a poporului din mijlocul căruia s-a ridicat. Comandamentul care i-a călăuzit munca și viața îl sintetizează în puține, dar pilduitoare cuvinte: „Onoarea națiunii mele mă invită ca să lucr în interesul ei”⁵.

Își afirmă acest crez încă de foarte tânăr, în prefața unui mic tratat de economie politică, sugestiv intitulat: „*Învățătorul și poporul. Despre bunăstarea materială și propășirea spirituală*”. De la început precizează că a scris lucrarea cu scopul „ca poporul nostru să-și cunoască lipsele, pentru ca să le învingă și ca să-și cunoască datorințele, pentru ca să le îndeplinească spre îmbunătățirea sortii sale”⁶. At. M. Marienescu dovedește aici o concepție științifică despre dezvoltarea societății, o înțelegere a relației dialectice dintre baza economică și superstructură, a raporturilor condiționale dintre diferitele compartimente ale activității umane. „Fericirea unui popor, subliniază cărturarul bănățean, e bunăstarea materială și cultura generală a lui.”⁷ Viața economică, adică „agricultura, meseria și negustoria”, precizează At. M. Marienescu, nu poate „înflori și exista fără cultură generală, ... dar nici cultura generală nu poate crea în inima poporului dacă îi lipsește bunăstarea. Bunăstarea e rădăcina, cultura e floarea fericirii lui; și acestea așa trebuie să se țină una de alta, ca sufletul de trup”⁸. Mitropolitul Andrei Șaguna a dat o călduroasă apreciere acestei lucrări, considerînd-o a fi „spre folosul viitor al nației”⁹.

Simțăminte cu adevărat patriotice și o temeinică pătrundere a dezideratelor naționale demonstrează și în lucrarea „*Datorințele noastre. Un discurs popular închinat preoților și învățătorilor români*”. Adresîndu-se preoților și învățătorilor români, subliniază faptul că datoria lor principală era întărirea conștiinței naționale, a puterii de rezistență a românilor din Banat și Transilvania: „Să nu uitați dară a face toate ce se cer pentru întărirea și înflorirea naționalității române, căci nici un popor... nu poate avea nimic mai scump pe lume decît naționalitatea”⁹. Apărută, la numai un an de la instaurarea dualismului austro-ungar, lucrarea constituie un adevărat apel intelectualilor satelor românești pentru

⁴ Atanasie Marian Marienescu, *Poezii populare din Transilvania*, ediție îngrijită de Eugen Blăjan, prefată de Ovidiu Birlea, Edit. Minerva, Buc. 1971.

⁵ *Idem*, *Epistolă deschisă către domnii protopopi, preoți, profesori, învățători și către literații români*, 1870, în „Albina”, Pesta, an. V, nr. 8, 22 ian./3 febr. 1870, p. 1—3.

⁶ *Idem*, *Învățătoriul și poporul. Despre bunăstarea materială și propășirea spirituală*, Sibiu, 1858, p. 1.

⁷ *Idem*, p. 6.

⁸ *Idem*, p. 10.

⁹ Dr. At. M. Marienescu, *Datorințele noastre. Un discurs popular închinat preoților și învățătorilor români*, Viena, 1868, p. 12.

a-și intensifica eforturile închinare maselor asuprite ale țărănimii. „Așa-dară — scria At. M. Marienescu — trebuie să ne facem în toate învățătorii poporului și toți care șcim ceva mai mult decît cei nepricepuți, să primim această chemare de o datorință națională, să o împlinim cu conștiință și scumpătate; pentru că e vorba de viața și de fericirea elementului român pe care numai prin conlucrare cu toți îl putem deștepta, îl putem fericii și întări și-l putem ține curat în naționalitatea sa.”¹⁰

Poziția progresistă a savantului bănățean rezultă cu deosebită claritate din obiectivele preconizate și, mai ales, din rezultatele obținute prin cercetările sale folclorice, etnografice și istorice. Deși ca istoric a fost mai mult un autodidact¹¹, cariera judecătorească nelăsîndu-i răgazul necesar însușirii unor metode de investigare și interpretare proprii specialistului, totuși își exprimă corect și convingător credința în valoarea educativă a istoriei naționale¹². Merită reținut principiul etic și patriotic care i-a stat la temelie cercetărilor sale istorice. Dorința „de a nobiliza simțămintele naționale”¹³ l-a îndemnat să alcătuiască lucrarea *Istoria română națională pentru tinerimea națională*, dedicată elevilor săi, Alexandru și Eugeniu Mocioni de Foeni¹⁴. Deși nu este o lucrare originală, are marele merit că a contribuit la răspîndirea unor cunoștințe despre istoria poporului nostru, fiind intens folosită în școlile populare românești din Banat și Transilvania pînă în anul 1876, cînd va fi interzisă din ordinul autorităților austro-ungare¹⁵. Caracterul militant al preocupărilor de cercetare istorică îl afirmă, de altfel, prin însăși mărturisirea crezului său: „Eu cu cugetul am lucrat și scris pentru tinerimea română”¹⁶.

Contribuția lui At. M. Marienescu în folcloristica românească rămîne primordială, atît cantitativ cît și prin o serie de acumulări științifice și indicații metodologice¹⁷. Meritele pe acest tărîm, munca neobosită „în ogorul culturii naționale”¹⁸ îi asigură alegerea ca membru corespondent (13 septembrie 1877) și apoi ca membru activ (26 martie 1881) al Academiei Române¹⁹. At. M. Marienescu a fost printre cei dintîi oameni de cultură români care a înțeles valoarea reală și adîncă semnificație a folclorului național, care a pătruns marele adevăr că specificul și puterea unei națiuni stă în produsul maselor largi ale poporului, în modul lor de a trăi, de a munci, simți și gîndi²⁰.

Despre activitatea sa ca folclorist și istoric au fost publicate lucrări fundamentate științific.²¹ Considerăm necesară însă precizarea că stu-

¹⁰ *Ibidem*, p. 11—12.

¹¹ I. Lupaș, *Luptători pentru lumină*, Arad, 1916, p. 78.

¹² Un indice detaliat al lucrărilor elaborate și publicate de At. M. Marienescu la Tr. Topliceanu, Dr. *Atanasie Marienescu*, în „Analele Banatului”, III, nr. 3, fasc. 6, iulie—septembrie 1930.

¹³ I. Lupaș, *op. cit.*, p. 77.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Dr. Aurel Cosma, jun., *op. cit.*, p. 128.

¹⁶ I. Lupaș, *Cronicari și istorici români din Transilvania*, vol. II, Craiova, f.a., p. 263.

¹⁷ At. M. Marienescu, *Poezii populare din Transilvania*..., p. VIII.

¹⁸ I. Lupaș, *Luptători pentru lumină*, p. 80.

¹⁹ Dr. Cornel Diaconovich, *Enciclopedia Română*, vol. III, p. 209.

²⁰ Tr. Topliceanu, *op. cit.*, p. 2.

²¹ Ovidiu Birlea, *Atanasie Marienescu folclorist*, în „Analele Universității Timișoara”, seria șt. filologice, vol. I, 1963, p. 11—87. Doina Radu, *Atanasie Marian Marienescu (1830—1914)*, în „Buridava”, 1978, 9, p. 341—368.

diile sale folclorice, ca și cele istorice, au depășit semnificația unui act de cultură, dobîndind un pronunțat caracter politic, militant. Cunoașterea și valorificarea folclorului nu a fost un scop în sine pentru cărturarul bănățean, ci unul de promovare a spiritualității românești, de afirmare a conștiinței și demnității naționale. Pentru At. M. Marienescu materia-lul folcloric și etnografic constituia un argument de validare a drepturilor istorice ale românilor din Banat și Transilvania, a originii și permanenței lor, de susținere și demonstrare a unității spirituale românești. Îndrăznim să afirmăm că activitatea sa deosebit de însemnată în domeniul valorifi-cării folclorului românesc a fost conștient subordonată acestui deziderat. Își afirmă plenar acest obiectiv în prefața lucrării „*cultul păgîn și creștin. Sărbările și datinile române vechi*“, vol. I, cînd subliniază: „Un popor, carele se cunoaște pe sine după istoria sa, religiunea și datinile sale, e capabil de o cultură națională și prin aceasta își face un viitor mai bun“²². Nu ezită să condamne caracterul neștiințific al unor afirmații tendențioase, să remarce conținutul lor subiectiv, pîrtinitor: „Unii scrii-tori străini ne-au denegat continuitatea naționalității romane de la colo-niile lui Traian în Dacia și existența noastră neîntreruptă în patria noastră veche. Alți învățați străini ne-au atacat naționalitatea chiar și în datinile populare, adică în cultul familiaru, impunîndu-ne zeități străine și cul-tul primit de la alte popoare. Aceștia din urmă ne-au atacat mai tare ro-manitatea... *Aceștia sînt motivele ce m-au îndemnat ca să culeg datinile și credințele populare ale cultului familiaru al românilor, și prin aceasta să contribuiesc la cunoștința de sine a lor și să apăr romanitatea și pe acest teren, căci aici se poate cunoaște mai bine originea poporului, viața lui și toate ideile și secretele lui*“²³.

Correspondența cărturarului At. M. Marienescu cu Iacob Mureșan aduce la lumină noi informații privind legăturile statornice dintre oamenii de cultură români, peste granițele politice vremelnice și artificiale, atestă constanta strădanie de a gîndi și analiza realitățile românești din perspec-tiva intereselor și preocupărilor generale ale poporului nostru. La 23 fe-bruarie 1858, spre exemplu, îl informa pe Iacob Mureșan, exprimîndu-și totodată bucuria, că „Dl. Asachi din Moldova mi-a trimis întru onoare poeziile lui scrise în 44 de ani și un colindariu de Iași“²⁴. Îi consemnează și faptul că „Dl. profesor Cioflec din Brașov asemenea adună poezii po-porale ca să-mi trimită. Foarte tare m-ași bucura. Pînă acum am căpătat 100—52 de colinde, celelalte sînt balade și cîntece și mi s-au mai făcut promisiuni“²⁵.

Este demnă de relevat preocuparea cărturarului bănățean de a trans-mite directorului Gazetei Transilvaniei scurte informații despre ac-tivitatea altor frunțași ai poporului nostru. Se înscrie, de altfel, în ten-dințele și acțiunile clar reliefate în schimbul epistolar din veacul trecut de a contura o viziune cît mai cuprinzătoare asupra societății românești în ansamblul ei. Laconice, sigure și de certă însemnătate, contribuie la

²² At. M. Marienescu, *Cultul păgîn și creștin. Sărbătorile și datinile romane vechi*, vol. I, Buc., 1884, p. III.

²³ *Observatorul*, Sibiu, VII, nr. 92, 17/29 noiembrie 1884, p. 372.

²⁴ Biblioteca Centrală Universitară Cluj-Napoca (BCU) Colecții speciale. *Cores-pondență*. Mss. 5146/5, f. 11.

²⁵ *Ibidem*.

întregirea cunoașterii unor momente din viața oamenilor politici și de cultură români la mijlocul secolului al XIX-lea. Așa, de pildă, în scrisoarea datată 5 februarie 1854 (vechi) consemnează: „Dl. Eutimiu Murgu de la eliberare e tot în Pesta. În zilele acestea așteptăm pe D(l) Demetriu Stoichescu — ca liber. Dd. Papiu și Hodoș ca d(octo)ri de jure acuși se întorc în patria lor”²⁶. Nu uită să menționeze și atitudinea cunoscuților filantropi Andrei Mocioni și Emanuil Gojdu, în scrisoarea din 18 noiembrie 1858: „Pe aici trecură eroul Balint și ginerele Hodosiu, către Viena. Fuseră cu căldură primiți la prînz la Dl. Mocioni și Dl. Gozdsu”²⁷. În aceeași epistolă notează și trecerea prin Budapesta, în drum spre Berlin, a „Dr. Cîmpianu cu pruncii lui Sturdza”²⁸. De reală importanță sînt precizările referitoare la acțiunea studenților români din Budapesta pentru înființarea unei catedre românești la Universitatea din capitala Ungariei (scrisoarea din 3 decembrie 1859, Anexa 2).

Cum este firesc, scrisorile cuprind informații asupra activității desfășurate de At. M. Marinescu și referiri la preocupările, intențiile sau dificultățile cu care era confruntat. În 24 noiembrie 1858 îi scria lui Iacob Mureșan că va participa la concursul inițiat de cercurile culturale din București pentru elaborarea „mapei Daciei romane”. Rezultă clar dorința sa, încă de foarte tînr, de a contribui la elucidarea unor probleme ale istoriei naționale. „Eu voi fi concurent, subliniază At. M. Marinescu, mapa Daciei antice o lucru din 1853 și de atunci tot culeg date istorice și topografice și am acum peste 30 de coale de la scriitorii vechi.”²⁹

Nu sînt puține rîndurile din care răzbat grijile materiale și nemulțumirea că strădaniile sale nu erau corespunzător înțelese și apreciate. În epistola amintită (24 noiembrie 1858) își exprimă mîhnirea, este adevărat că în cuvinte ponderoase, deoarece nu i-a fost publicat articolul „Ceva despre critică și respingerea unui atac”, scris ca răspuns la observațiile critice făcute de Simion Mangiuca. Cu conștiința unei munci utile, închinată neamului, a datoriei împlinite, se adresa directorului Gazetei Transilvaniei: „Eu cred că D-ta vei lua în considerațiune că între toți junii români eu sînt cel mai vechiu și neostenit ajutoriu pentru Gazetă și de cîte ori aveam ocaziune — pe lîngă prepararea pe examene de stat și riguroase — totdeauna am scris cîte ceva... și nu mă veți lăsa a nu mă putea apăra și a nu arăta cauza de dezbatere mai apropiat și mai bine”³⁰.

În 29 ianuarie 1859 o nouă scrisoare trimisă lui Iacob Mureșan conține unele precizări asupra cercetărilor științifice întreprinse în problemele de limbă și istorie națională: „Eu am lucrat în zilele trecute un articol foarte interesant și pot zice rar, articolul «Despre elementele constitutive ale limbii române, în paralelă cu elementele constitutive ale limbii italiene și franceze» și ce, nu am îndemn al puriza și trimite pînă nu voi vedea că iese articolul meu «Ceva despre critică și respingerea unui atac». Ca să nu-ți grămădesc pulpitul în deșert ca cu articolui

²⁶ *Ibidem*, Mss. 5147/2, f. 4.

²⁷ *Ibidem*, Mss. 5147/6, f. 12.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ *Ibidem*, Mss. 5147/3, f. 12.

³⁰ *Ibidem*, f. 14.

«Ceva pentru susținerea limbii române» și «Majestatea ta și Măria ta».³¹ La 12 iulie 1859 se plînge de nepăsarea unor preoți români care nu răs-pundeau solicitărilor sale de adunare a creației populare (vezi Anexa 3), fapt ce-l va îndemna să revină în mai multe rînduri și să sublinieze marea însemnătate națională a valorificării folclorului.³²

În cele trei „Anexe” am căutat să respectăm cît mai fidel ortografia și limbajul folosit de cărturarul bănățean, stilul epistolar de la mijlocul veacului trecut. Corespondența lui At. M. Marienescu cu Iacob Mureșan, deși fragmentată și incompletă, evocă totuși cît se poate de veridic gîndurile, speranțele, aspirațiile și preocupările unor cărturari a căror muncă și viață au fost, în mare parte, închinată împlinirii marilor idealuri ale poporului român.

A N E X E

Atanasie M. Marienescu către Iacob Mureșan

1.

Pesta, 1 februarie n. 1854

*Domnul Spectavere!*³³

Îmi iau indresnița aci alăturatele versuri a trimite și umilit a ruga ca să bine-voiți a le înșira în columnele „Foaiei”. Aceasta sper cu atîta mai tare, cu cît știu greutătoasă temă a unui redactore, mai ales la români — pentru de a se putea ocupa și cu opuri beletristice, preponderind și intenția de a deschide cîmp și mediu tinerimei întru pregătirile literaturii. Văzînd aceste împărtășite, voi năzui mai ade-seori a Vă trimite cîte ceva.

În privința baladei trimise „Muma romană”, de nou vă rog aveți bunătatea a o împărtăși; nu pentru că doară ar fi clasică, ci pentru că se poate numera între cele naționale și bune. Spiritul ei e din lumea veche și n-are impresiunea de a putea ameți pe cei de acum.

Neputîndu-se împărtăși sub At.M., doresc a fi încunoștințat.

Recomandîndu-vă simțămîntelor bune, rămîn al spectaverului Domn, umilit serv

Atanasie Marienescu jurist

2.

Pesta, 3 decembrie n. 1859

*Domnule spectabile!*³⁴

Pe 10 octombrie m-am întors iară la Pesta și de atunci mă ocup numai cu rigo-rosul al doilea, pentru care am și căpătat termin, dar numai pe 6 martie. Trebuie acum să grăbesc cu doctoratul că îmbătrînesc cu el în spate.

³¹ *Ibidem*, f. 5.

³² *Albina*, V, 1870, nr. 8, 22 ian/3 febr., p. 1—3.

³³ B.C.U., *Correspondență*, Mss. 5147/1, f. 1.

³⁴ *Ibidem*, Mss. 5147/4, f. 1.

Junimea română din Pesta acum trei ani a recurat către episcopii români pentru ca să esopereze dinșii înființarea unei catedre române la Universitatea de aici. În anul acesta s-a reînnoit recursul aducând aceasta aminte Ex. Sale Erdélyi, când s-a dus la Viena, a vorbit cu ministrul de cult, — și zise la întoarcerea sa că și cu Împăratul — și ambii ar fi promis, pentru ce chiar Dl. Episcop Erdélyi, reîntorcându-să mă provoacă ca să facem recursul și să-l trimită lui. Alt exemplariu vom trimite și Ex. Sale Șaguna.

M-am adresat către toți Dd. Episcopi români cu o epistolă în interesul colindării, ca dinșii să susțină datina aceasta însemnată, deoarece guvernul din punct polițial vrea să o șteargă, că nu lasă a colinda.

Al Dtale

At. Marinescu

3.

Pesta, 12 iulie n. 1859

*Domnule spectabile!*³⁵

(...) De puteam eu precugeta că în așa perpleziune mă va aduce edițiunea colindelor, nici nu le tipăream. Prenumerațiune pe colinde abia 61 fl. noi am căpătat, iară pe Balade nu mi s-a strîns atîta cu cît laolaltă ași fi putut răscumpăra colindelede la tipariu. Eu speram ca barem atîta se va strînge pe 2 broșure, cît e tipariul. Din Lugojiu, Timișoara, Brașov etc. încă nici un cruceriu n-am căpătat. Ce să mai zic acum? Pentru restul de tipariu trebuie să dau schimb, înmulțind suma cu 10 fl. în schimb. Popor de 3½ milioane! Eu credeam că și în Brașov și împrejur sint mai altfel de oameni români, și speram cel puțin 20 exemplare să treacă — și barem după ½ an, atunci cînd am devenit în perplezitate să cuget ceva.

Domnule! mă iartă că te-am incomodat în cauza baladelor, dar acu te rog, ai bunătatea a spune aceluia cui ai predat baladele ca să-și facă socoata și să-și tragă speșele, — iară baladele rămase nevîndute de loc, să mi le expedieze pe deligence, plătiind portul din sumă acolo. Nu-i destul că expedițiunea mi-a costat (sic!) 5 fl. la Brașov, acum și reespedițiunea să o plătesc.

Fac bucuros, — căci așa fac toți aceia care sint bolinzi pentru poporul român.

Am scris la 20 epistole către protopopi și alți preoți mai cunoscuți, parte pentru versuri, parte pentru balade sau colinde și afară de Dl. Negruțiu nici un popă (nu) s-a adresat pentru balade și colinde și afară de Dl. Sora Noacu nici unu (nu) mi-a trimis versuri.

Apoi avem și noi cler! — zic avem că știe roade bine. Lasă că vine apă și pe moara mea cît mai curînd.

Mă recomand simțămîntelor bune
și rămîn

Al Dtale serv plecat

At. M. Marienescu

Notă. Adaosurile din paranteze ca și sublinierile sînt ale mele.

Nota aparține lui At. M. Marienescu.

³⁵ *Ibidem*, Mss. 5147/8, f. 16—17.

AUS DER KORRESPONDENZ VON AT. M. MARIENESCU MIT IACOB MUREȘAN

(Zusammenfassung)

Der Briefwechsel des Gelehrten At. M. Marienescu mit dem Publizisten und Professor Iacob Mureșan enthüllt neue Informationen die die Beziehungen zwischen den rumänischen Intellektuellen, trotz der künstlichen Grenzen die die rumänischen Provinzen trennten, beweisen. Wiedermal ein Argument dafür, dass die führenden rumänischen Persönlichkeiten konstant bestrebt waren die rumänischen Verhältnisse aus der Perspektive der allgemeinen Interessen und Tendenzen des rumänischen Volkes zu betrachten.

Die Briefe enthalten Daten über die Tätigkeit von At. M. Marienescu, und Hinweise auf die Hindernisse und Schwierigkeiten aus dem Leben des rumänischen Gelehrten.